

Sanan selitystä

Tässä valaistaan lyhyesti kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän jotakin tai useaa raamatuntekstiä.

Usko ja epäusko

Joh. 9: 24–38.
20. sunnuntai helluntaista
30.10.

Johanneksen evankeliumin 9. luku kertoo, että Jeesus paransi sokeana syntyneen. Teksti puhuu sokeudesta ja näön saamisesta sekä hengellisestä sokeudesta ja hengellisestä näkemisestä. Sokea yleensä näkee tai pikemminkin aistii paremmin paljon sellaista, mitä näkevä ei asti. Kuulo, tunto ja tasapainoaisti ovat sokealla usein näkevää ihmistä paremmin kehittyneitä.

Luvun alussa opetuslapset kysyvät, koska oli tehnyt syntiä, koska mies oli syntynyt sokeana, hän itse vai hänen vanhempansa. Juutalaiset tunsivat mahdollisuuden, että kärsimys on Jumalan kasvatusta, joka varjelee synniltä (vrt. Hepr. 12:5). Normaalisti ajateltiin, että kärsimys oli synnin seurausta ainakin aikuisten kohdalla. Käsitys siitä, että sokeus oli rangaistus synnistä, oli yleistä sekä juutalaisuudessa kuten Jobin ystävillä että pakanakansojen keskuudessa kuten sumerilaisissa katumuspsalmeissa.

Vaikeampi oli selittää synnynnäinen sairaus. Sokeus ei voinut johtua miehen syneistä, koska hän oli syntymästään saak-

ka sokea. 2. Moos. 20:5 puhuu seuraavaan sukupolveen ulottuvasta rangaistuksesta. Hes. 18. luvussa taas puhutaan, että jokainen kärsii vain omien syntiensä tähden. Ps. 51:7:ssä Daavid tunnustaa olleensa syntinen jo syntymästä asti.

Jeesus vastasi kysymykseen toteamalla, ettei mies itse eivätkä hänen vanhempansa olleet synnä miehen sokeuteen. Vastaus ei ole kaikenkattava periaatteellinen kannanotto synnin ja sairauden suhteeseen. Tässä yksittäistapauksessa mies on ollut syntymästään sokea, jotta Jeesus voisi tehdä poikkeuksellisen vaikuttavan tunnusteon Jumalan kunniaksi ja mies voisi tulla uskoon. Voiko sairaudella olla suurempaa tarkoitusta kuin tuoda parantumisihmeen kautta Jumalan suuruus esiin ja tuoda Jumala valtakunta ihmisten luokse?

Fariseusten on täytynyt kuulua suureen neuvostoon, joilla oli valta erottaa ihmisii synagogayhteydestä. ”Anna kunnia Jumalalle” oli sanonta, joka merkitsi: tunnusta syntisi ja erehdyksesi. Kysymys oli siitä, onko Jeesus syntinen mies vai Jumalan mies. Fariseusten argumentti Jeesusta vastaan tuli ilmi luvun alussa: ”Ei hän voi olla Jumalan mies, koska hän ei noudata sapattikäskyä.” Heillä oli selkeä ennakkokäsitys Jeesuksesta. He myös halusivat turhentaa sokeana

syntyneen todistusarvon. He olivat päättäneet erottaa synagogasta jokaisen, joka tunnustaisi Jeesuksen Messiaaksi.

Sokeana syntynyt viittaa siihen tosi-seikkaan, että hän on nyt parantunut. Fariseukset kysyvät uudelleen parantumis-ihmeen yksityiskohtia löytääkseen niistä heikkouksia tai ristiriitaisuuksia. Parantunut mies hermostuu. Väittelyn tiimellyksessä hän vetoaa Vanhan testamentin yleisesti tunnettuun johtavaan periaatteeseen, ettei Jumala kuuntele syntisiä vaan ainoastaan niitä, jotka kunnioittavat häntä ja elävät hänen tahtonsa mukaisesti (Jes. 1:15; Ps. 66:16–18; 109:7; Sananl. 15: 29). Kumman osapuolen argumentti oli parempi?

Sokeana syntynyt piti parannuttuaan Jeesusta suurena profeettana ja Jumalan miehenä. Jeesuksen tekemä ihme oli miehelle merkki siitä, että Jumala toimi hänen kauttaan, niin kuin aikoinaan Jumala toimi Mooseksen ja Elian kautta ihmeitä tehden.

Fariseuksilta loppuvat argumentit. He ajavat miehen ulos. Samalla he todennäköisesti erottivat hänet synagogayhteydestä. Kun teologiset argumentit loppuvat, turvaudutaan kirkkokuriin. Näin toimitaan myös nykyaikana. Voiko luottaa aina hengellisten johtajien arvostelukykyyn? Väittelyn aiheena oli Jeesuksen persoona. Tämä kysymys on keskeisin kristinuskossa, jonka mukana kristillinen kirkko kaa-tuu tai kestää.

Lopputulokset osoitti, ettei usko synny väittelyn tuloksena. Kumpikin osapuoli pysyi lähtökuopissa. Riita vain syntyi koko asiassa. Todellinen usko Jeesukseen Ihmisen Poikana ja Messiaana syntyi miehesä hänen kohdatessaan Jeesuksen henkilökohtaisella tavalla. Jeesus ei tavannut miestä sattumalta vaan etsittyään hänet käsiinsä sen jälkeen, kun oli kuullut, mitä oli tapahtunut. Jeesus etsii meitä pelastaakseen meidät.

Mies ymmärsi, ettei Jeesus ole vain profeetta profeettojen joukossa vaan itse Juma-

lan Poika. Siksi hän lankesi maahan Jeesuksen eteen. Vain Jumalan edessä polvistutaan ja jopa maataan maassa kunnioituksesta Kaikkivaltiasta kohtaan. Kysymys oli kristillisestä uskosta, uskosta Jeesukseen Jumalan Poikana, kolmiyhteisen Jumalan toisena persoonana.

Me kaikki olemme sokeita, ellei Jeesus tee meistä näkeviä. Toiset uskovat Jeesukseen kohdattuaan hänet. Toiset torjuvat Jeesuksen eivätkä usko hänen tekojensa todistusvoimaan. Jeesus on Ihmisen Poika, viimeisen tuomion toimeenpanija. Sokeat saavat näkökyvyn ja anteeksiannon. Näkökyvyllä ylpeilleet tuomitaan jäämään pimeyteen ja synteihinsä. Epäusko ei ole ainoa synti. Se on kuitenkin siinä mielessä kohalokas, että se on este syntien anteeksisämiselle.

Antti Ijäs

Pastori, SROS:n Varsinais-Suomen ja Kanta-Hämeen aluejohtaja

Pyhien yhteys

**Matt. 5:1-12
Pyhäinpäivä 5.11.**

Jokainen Kristuksen oma on pyhä, Jumalalle erotettu. Jos ihminen olisi pitänyt sen, mitä Jumala antoi hänelle luodessaan ihmisen omaksi kuvakseen, mitään erityistä Jumalalle erottamista hänen kohdallaan ei tarvittaisi. Syntiinlankeemuksessa katkesi ihmisen suhde Jumalaan. Jumala osoitti rakkautensa meitä kohtaan. Ihmiseksi tullessa hän Kristuksessa sovitti meidän syntimme, sillä hän ei tahdo yhdenkään joutuvan kadotukseen. Kristuksen hankkimaan anteeksi-antoon uskoen ihminen palaa Jumalan yhteyteen. Raamattu nimittää häntä pyhäksi, koska hänen sydämessään asuu Pyhä Henki. Hengen työtä sanotaan pyhittämiseksi.

Se huipentuu ylösnousemukseen. Kristuksen omat saavat kirkastetun ruumiin, jollainen ylösnousseella Vapahtajallakin on. On tullut tavaksi muistaa kaikkia vainajia pyhäinpäivänä. Kuolema ei kuitenkaan tee kenestäkään pyhää. Sen sijaan se, joka kuollessaan on pyhä, on sellainen ikuisesti myös kirkkaudessa.

Kristuksen omat kootaan taivasmaahan. Jumala luo sen omiaan varten. Jo nyt se on todellisuutta Kristuksen omille, vaikkeivät he voi sitä nähdä. Samoin kaikkien pyhien välillä on näkymätön yhteys. Apostolisessa uskontunnustuksessa se on sanottu selvästi. Kirkkokäsikirjakin viittaa ei vain uskossa kuolleisiin vaan myös tällä hetkellä eläviin Kristuksen omiin kuvatessaan pyhäinpäivää. Ei kristityn tarvitse olla vaivautunut, kun häntä kutsutaan pyhäksi. Vaikka meissä on uskovina vielä paljon vajavaisuutta jäljellä, silti kaikki Jeesuksen omat ovat pyhiä. Asian ydin on siinä, mitä Jumala armossaan teki. Ihminen ei ansaitse teoillaan hänen mielisuosiotaan. Ansio pelastuksesta kuuluu Jumalalle, joka kärsi meidän edestämme, jotta me vapautuisimme rangaistuksesta. Kun syntinen kääntyy ja uskoo syntinsä anteeksi annetuksi, se on hänen kiitoksensa Jumalalle. Usko on nöyrytmistä Jumalan edessä ja iloa kristittynä olemisen oikeudesta.

Pyhäinpäivän evankeliumissa Jeesus puhuu ihmisen hengellisestä köyhyydestä. Kristuksen omille se on tuttu asia. Ilman Jeesusta ihminen on rutiköyhä mutta hänen kanssaan upporikas ikuisen elämän perillinen. Köyhäksi itsensä tunteva on valmiimpi ottamaan apua vastaan kuin se, joka edes vähän tuntee pärjäävänsä omillaan. Kenelläkään ei ole omia avaimia tai vaaseen. Puhuessaan murheellisista Jeesus ei tarkoita mitä tahansa murheen aihetta. Murhe liittyy siihen, että ihminen tajuaa syntisyytensä.

Samaa tarkoittaen Jeesus puhuu vanhurskauden nälästä. Ensimmäiset ihmi-

set häpesivät itseään lankeemuksensa jälkeen. Heiltä puuttui puhtaus. Kristuksessa on meidän puuttuva puhtautemme. Se tulee meidän hyväksemme uskoessamme häneen. Meidät ravitaan Jumalan hyvyydellä. Jeesukselle itselleen Isän tahdon toteutuminen oli kuin ruoka, joka ravitsi hänet (Joh. 4:34). Jumalan lohdutus murheessa ja nälässä olevalle on anteeksianto Jeesuksessa. Hän avasi suljetut ovet, niin että ulkopuolella olevat saavat oikeuden astua sisään ja kärsivällisesti luottaa Jumalan lupausten täyttymiseen. Hänen sanansa ei muutu niin kuin tunteet, jotka heittelehtivät puolelta toiselle. Niihin uskoa ei pidä ankkuroida.

Kristityn elämää varjostavat monet kiusaukset, koettelemukset ja halveksunta, joka on seurausta siitä, että Kristusta halveksitaan. Jeesus puhuu seuraajiensa ristin kantamisesta. Hänen omansa saavat osakseen vainoa. Luterilaisen kirkon tunnustuskirjoissa sanotaan, että he tulevat ristiinnaulituiksi Vapahtajansa kanssa. Silti he ovat armahtavia, koska he tietävät omakohteisesti armahduksen merkityksen. He etsivät rauhaa ihmisten kanssa, antavat anteeksi ja sovittelevat ristiriitoja luopumatta kuitenkaan Jumalan sanasta, hänen tahdostaan ja hänen käskyjensä kunnioittamisesta. He ovat valona ja suolana maailmassa. Heillä on Kristuksen mielenlaatu. Hän rukoi vainoojiensaakin puolesta. Tunnustuskirjat lohduttavat ristin kantajia ja ahdistuksiin joutuneita vedoten siihen, että Jumala vie omiensa ahdingon sellaiseen päätökseen, että se koituu heille pelastukseksi. Hän on apu kaikessa, antaa kestävyyttä ja lohtua ja herättää toivoa.

Monen kristityn ristinä on oma heikkous. Kilvoittelu uskossa ei ole helppoa. Kristityssä on kaksi puolta. Toinen on uusi ihminen, joka on syntynyt Jumalasta. Se on puhdas eikä tee syntiä. Toinen on vanha ihminen, joka on synnin tahraama. Se on piintyneenä ihmiseen, myös uskovaan. Sitä vastaan kristitty taistelee. Epätoivo valtaa hel-

posti mielen, kun vanha ihminen näyttää voimansa. Epätoivoa tuo sekin, jos ihminen luulee, että uskoon tuleminen ja siinä pysyminen perustuvat omiin tekoihin.

Siksi vuorisaarnaakaan ei pidä ajatella käskykokoelmaksi, jota noudattamalla tullaan kristityksi. Siinä on Jeesuksen tärkeä opetus siitä, mitä Jumalan Henki saa kristityssä aikaan. Ensinnäkin on kuitenkin usko, sitten vasta uskosta seuraavat teot. Ne jäävät kristityillä aina vajaamittaisiksi. Siksi he tarvitsevat päivittäistä Kristuksen läsnäoloa elämässään ja häneltä tulevaa puhtautta. Jeesus rohkaisee uskovia sanomalla, että hänen kanssaan he saavat nähdä Jumalan.

Antti Herkkola
Kalvolan kirkkoherra

Jeesuksen lähettäjä

Luuk. 10: 1-12
21. sunnuntai helluntaista 6.11.

Jeesus valitsi itse opetuslapsensa (Luuk. 6:12-16). Nämä kaksitoista eivät olleet mitään parasta "A-ryhmää" vaan tavallisia työmiehiä, jotka eivät olleet käyneet kouluja. He olivat jokseenkin vaatimatonta joukkoa, mutta nämä yksinkertaiset miehet olivat valmiita oppimaan ja muuttamaan Mestarin käsissä toisenlaisiksi. Jeesus keskittyi heihin ja antoi heille aikaansa ja ohjasi heitä koko ajan tulevaa apostolin tehtävää varten. Tästä kertoo erinomaisesti **Robert E. Colemanin** kirja *Mestarin menetelmä* (1981). Siinä käsitellään myös päivän evankeliumia mielenkiintoisella tavalla. Ensimmäisenä lukukautena Jeesus lähetti 12 opetuslasta lähetyksmatkalle (Luuk. 9: 1-6). Ilmeisesti tältä saarnareisulta saatiin ainakin 60 "uskoon tullutta" vapaaehtoista julistustyöntekijää mukaan kuvioihin. Seuraavana lukukautena Jee-

sus lähetti koko porukan uudelle lähetyksmatkalle. Heitä oli nyt evankelioimistyössä mukana 72 henkeä (Luuk. 10:1-12). Viimeisenä lukuvuonna, joka päättyi Mestarin kuolemaan, oli tässä "kansanopistossa" Mestarin lähi- ja etäopetuksessa yli 500 uskovaa miestä (ylösnousemuksen todistajajoukko, 1. Kor. 15:6).

Vain Luukas kertoo meille tästä toisesta lähetyksmatkasta, jolle lähetettiin 72 opetuslasta pareittain. Miksi 72? Se on sama määrä, joka on Nooan pojista polveutuvien kansojen lukumäärä (1. Moos. 10). Kansoja oli siis 72, ja lähetystyö koski kaikkia kansoja. Kirkkoraamattu 1938 puhuu 70:stä, Kirkkoraamattu 1992 72:sta. Oikeasta luvusta ei ole täyttä varmuutta. Tärkeintä on muistaa, että se oli koko maailman kansojen kokonaismäärä sillä hetkellä ja ennakoitiin sitä, että lähetystyö koskee kaikkia kansoja, niin kuin Jeesus sitten opetti lähetykskäsytään (Matt. 28:19).

Jeesus luotti opetuslapsiinsa ja lähetti heidät kaksittain edellään kaikkiin kaupunkiin ja kyliin, joihin hän aikoi itsetulla perässä. Hän todella luotti valitsemiinsa miehiin. He olivat hänen lähettäjänsä, joiden tuli julistaa, että "Jumalan valtakunta on tullut lähelle" (j. 10). Näin julistaessaan he antoivat todistuksen Vapahtajasta. Kansa oli sen ennakkokuvan varassa, jonka he saivat Jeesuksesta. Vastuu oli suuri. He eivät saaneet puhua omiaan, vaan lähettäjänsä piti tehdä lähettäjänsä tutuksi.

Tätä on lähetystyö edelleen. Lähetystyöntekijä on Jeesuksen asialla kylvämässä Jumalan sanaa ja korjaamassa jo kypsyntä satoa. Ennen kuin Jeesus antoi lähetystyöntekijän, hän pyysi opetuslapsiaan rukoukseen Elon Herraa ja pyytämään lisää väkeä sadonkorjuuseen. Tämä on aina ajankohtainen rukouspyyntö. Lähetystyö tarvitsee työmiehiä ja evankelioiminen evankeliumin Jumala yksin tietää, mikä on riittävä määrä. Me pyydämme Herralta lisää läh-

tejä ja Jeesuksen todistajia. Herra itse järjestää asiansa.

Lähetystyö ei ole helppoa sadonkorjuuta, vaan siihen kuuluu myös vaikeuksia. Lähettiläs on kuin lammas susien keskellä (j. 3). Koko ajan on olemassa vaara, että pedot hyökkäävät. Rabbit opettivat, että Israel on kuin lammas 70/72 suden eli pakanakansojen keskellä. Jeesus käänsi tämän kuvan päinvastaiseksi. 70/72 lammasta on susien eli Israelin heimojen keskellä.

Keitä ovat nykyajan sudet, jotka vastustavat lähetystyötä ja perinteistä kristinuskoa? Jeesuksen lähettiläs kohtaa maailmassa edelleenkin vihamielisyyttä ja jopa suoranaista vainoa. Avuton lammas voi selvitä vaaroista vain Hyvän Paimenen avulla. Lähettäjä pitää huolta lampaistaan myös antamalla selvät ohjeet siitä, miten tulee toimia (j. 3–11).

Tyhjät kädet ja vähäiset varusteet (j. 4) kertovat meille siitä, että Jumala pitää lähetysmatkalla huolta omistaan. Matkan varrella järjestyvät jopa majoitus ja ruokailut. Sanan ja avun saanut auttaa lähettilästä. Herran työ on myös yhteistä jakamista ja auttamista. Lähettilään sanat ja teot kertovat lähettäjistä, joka ei pakota ketään seuraajakseen. Joskus on pudisteltava pölyt jalkineista ja mentävä sinne, missä todistus Kristuksesta otetaan vastaan.

Matkalla lähettiläs oppii luottamaan kaikessa Jeesukseen. Evankeliumin asialla on kiire, Siitä kertoo parhaiten ohje, jonka mukaan lähettiläs ei saa jäädä – ajan tavan mukaan – tervehtimään ihmisiä pitkäksi aikaa. Jeesus ei kiellä kohteliaisuutta, mutta tehtävästä ei saa harhautua edes rupattelemaan ummet ja lammet ihmisten kanssa. Monitorihuisuutta pitäisi nykyaikana meidänkin välttää ja pysyä tiukasti varsinaisessa asiassa, evankeliumissa. Lähettiläs edustaa maataan. Kristitty on Kristuksen lähettiläs, ”nahkakantinen” viides evankeliumi, jota luetaan eniten. Jos kuulijoissa herää mielenkiinto, he ottavat esille Raamatusta neljä

varsinaista evankeliumia ja haluavat tutustua Jeesukseen, josta ovat kuulleet lähettilään todistuksen.

Aki Paavola
Pastori, SROS:n
Pohjanmaan aluejohtaja

Valvokaa! Valvokaa! Valvokaa!

Mark. 13: 33-37
Valvomisen sunnuntai 13.11.

Tarvitaan valvomisen sunnuntai, jotta muistaisimme valvoa joka hetki. Kirkkovuoden pyhistä ”lähinnä viimeisen” kaikki tekstit ovat voimakkaita ja puhuttelevia. Psalmin 90 jakeita lainaan usein hautauksissa: ”Herra, sinä olet meidän turvamme polvesta polveen. – Jumala, ajasta aikaan sinä olet.” Maailmalla on alkunsa ja loppunsa, mekin tulemme ja menemme pois, mutta Jumala on. Eikö Ikuinen voisi antaa meillekin elämän ikuisena?

Profeetoista viimeinen, Malakia, ennen 500 vuoden hiljaisuutta, on korvana Jumalan lasten alakuloisissa keskusteluissa: Mitä hyötyä on palvella Jumalaa ja noudattaa hänen käskyjään, koska röyhkeät ovat onnellisia ja pahantekijät ja Jumalan kärsivällisyyden koettelijat saavat elää? Kuitenkin Jumala kuulee. Tulee päivä, jolloin ”näette jälleen eron vanhurskaan ja jumalattoman välillä, te näette, kuka on palvellut Jumalaa ja kuka ei ole häntä palvellut.” (Mal. 3:13–18.) Ero on, vaikka me emme sitä vielä näe.

Luther sanoo: ”Jumalan tapa on tulla hitaasti, mutta varmasti. Samalla tavalla hän rankaisee hitaasti, mutta voimallisesti, kun on ensin antanut aikaa ja tilaa parannuksen tekemiseen. – Hurskaiden odotusta ja Pahan tekoja kestää siis kauan, mutta oikeal-

la ajallaan Jumala tulee ja antaa molemmille runsaan palkan.” Siksi kuuluu kutsu: ”Jos te tänä päivänä kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydäntänne” (Hepr. 3:15).

Se aika tulee. Sitä vähää, mitä Jerusalemin temppelistä on jäljellä, alueen länsimuurin kivet, hämmästelee satunnainen matkailija tänäkin päivänä. Mitkä kivet, kuinka ja mistä! Niistä sai alkunsa Jeesuksen puhe viimeisistä tapahtumista. Kuulijoiden joukossa oli sen sukupolven edustajia, jotka näkivät ja kokivat temppelin ja koko kaupungin julman hävityksen 40 vuotta Jeesuksen profeettallisten sanojen jälkeen. Evankeliumit kirjoitettiin kuitenkin paljon ennen vuotta 70 jKr, joten ne eivät ennustuksen toteutumisista mainitse.

Jeesuksen puhe maailmanhistorian tulevista tapahtumista laajenee ajassa ja tilassa koko maailmaa ja ihmiskuntaa koskevaksi lupaukseksi Ihmisen Pojan (Jeesuksen) paluusta, toisesta tulemisesta. Yhtä heikko ja salattu kuin oli hänen ensimmäinen tulemisensa seimessä makaavana lapsena, yhtä suuri voimassa ja kirkkaudessa on oleva hänen julkinen tulemisensa tämän vanhan maailman aikakausien lopulla. Silloin ei enää vain uskota, silloin nähdään. Tulevaisuutta ja sen mukana kaiken tarkoitusta koskevat kysymykset saavat vastauksen, niin totta kuin ”Juudan leijona”, teurastettu Karitsa, yksin voi avata molemmin puolin täyteen kirjoitetun kirjakkäärön (maailmanhistorian) valtaistuimella istuvan oikeassa kädessä (Ilm. 5:1–7). Jeesukseen on ihmiselämän ja maailman koordinaattiristi asetettava, muutoin harhailu on loputon ja kaiken lopussa kosminen hiljaisuus. Ensimmäisen ja toisen tulemisensa väliajaksi Jeesus sanoi palaavansa sinne, mistä oli tullutkin, tekevänsä siellä joitakin valmisteluja, viiptyvänsä vähän aikaa ja sitten palaavansa noutamaan omiaan.

Ovatpa Herran tulemisen odottajat siten kiihkeitä tai laimeita odotuksessaan, se, mistä Jeesus sanoi ”vähän aikaa”, on odotta-

jan mielestä pitkä aika. Jumalan kello kuitenkin käy, ei edistä eikä jätätä. Kullekin tapahtumalle on aikansa ja paikkansa. Uutisista kotimaasta ja ulkomailta tulee Jeesuksen tulemistä ennakoivia merkkejä.

Kaiken katoavan keskellä ainoan pitävän otteen voi saada vain katoavaisuuden virran ulkopuolelta. Sieltä meille ojentuu Jumalan katoamaton sana. ”Voimme entistä lujemmin luottaa profeettalliseen sanaan” (2. Piet. 1:19). Talolla on herra, ja hän tulee. Joko nyt elämme ihmiskunnan suurimman perikadon mutta myös sen suurimman toivon täyttymisen kynnyksellä? Herransa odottajat eivät saa minkään paineen tai houkutuksen eksyttämistä häivyttää sitä tietoisuutta mielestään ja todistuksestaan, että on ero vanhurskaan ja jumalattoman, uskovaisen ja epäuskoisen välillä. Heräämätön ei voi valvoa. Siksi kutsu valvomiseen on kutsu heräämiseen, kääntymiseen ja parannukseen.

Tehtävä ja vastuu. Vaikka palvelija ei tiedä aikoja eikä määrähetkiä, milloin kunkin asian vuoro Jumalan suuressa suunnitelmassa tulee, on tunnettava oma tehtävänsä ja vastuunsa. Matteuksen evankeliumin vastaava kohta (24:45–51) mainitsee erityisenä vastuuna talon ruokahuollon.

Ajatus kulkee kumpaankin: maailman taloon, jossa Isä meidän -rukouksessa pyytämämme mukaisesti jokapäiväistä leipää tulee jakaa oikeudenmukaisesti kaikille, ja kirkon taloon, jossa Jumalan sanan tulee olla tarjolla ruokkivana eli uskoa synnyttävänä ja vahvistavana. Herran tulon odotuksen herpaantuminen ilmenee palvelijoiden vastuun ja tehtävän vääristymisenä ja väärän seuravalintana: palvelijatovereita aletaan lyödä, ja juoppojen seurassa viihdytään syömässä ja juomassa.

Ovenvartijalla Jumalan talossa on erityisen tehtävä. Hänen tulee valvoa, että talossa ollaan aina valmiita herran tuloon, ja tähyillä alituisen ulos, joko isännän hahmo näkyy. Raamattu kehottaa sananpalvelijaa: ”Valvo itseäsi ja opetustasi” (1. Tim. 4:16)

ja tuntemaan ajan ja tietämään, mikä hetki on käsillä (Room. 13:11). Jeesus sanoi itseään hyväksi paimeneksi, joka asettuu oveksi lammastarhaan (Joh. 10). Eivätkö hänen seuraajapaimenensakin huolehdi siitä, että lauma saa ruokaa ja lepoa ja sitä raatelevat pedot torjutaan? Vartijan tärkeät ja vaikeat hetket olivat yön neljä hetkeä vaikkapa ilta-kuudesta kolmen tunnin jaksoin: ilta, puoliyö, aamuyö ja uuden päivän sarastus. Jeesuksen mukaan keskellä yötä kuului huuto: ”Ylkä tulee” (Matt. 25:6).

Sitten Jeesus yllättäen laajentaakin ovenvartijan valvomistehtävän jokaista opetuslastaan tarkoittavaksi: ”Minkä minä sanon teille, sen sanon kaikille: valvokaa!” Opetuksessaan viisaista ja tyhmistä morsiusneidoista Jeesus sanoo: ”Heitä kaikkia alkoi väsyttää ja he nukkuivat” (Matt. 25:5). Valvomisessa ei ole kysymys valveilla olemisesta, jopa päinvastoin. Jos ahkeroin siinä, ”että minulla aina on puhdas omatunto Jumalan ja ihmisten edessä” (Ap.t. 24:16), voin yönkin nukkua rauhassa. Valvomisen on sitä, että joka hetki on turva Jeesuksessa ja kaikki synnit ovat anteeksi annetut. Jos odottaa Jeesusta tulevaksi, on valmiina, jos ehtii oma kuolema ennen Herraa.

Valvomisen kehoitukselle käy niin kuin muillekin Raamatun käskyille: Kun laiskaa lyöt, ahkera värähtää. Kevytkilvoitus selviää toteamalla: ”Täytyypä tsempata!” Vakava valvoja sen sijaan löytää itsensä opetuslasten seurasta, jotka eivät jaksaneet valvoa edes hetken vertaa (Mark. 14:37). Yksi on valvonut puolestasi eikä varjelijanasi torku vieläkään (Ps. 121:3). Sen valvomisen saa uskossa omistaa. ”Herra, meitä heikkojasi aina valvovina pidä” (Siionin kannel 131).

Keijo Rainerma

Kristus, kaikkeuden Herra

Matt. 25: 31-46
Tuomiosunnuntai 20.11.

Tuomiosunnuntai nostaa esiin meidän kaikkien lopullisen, ikuisen kohtalon ja sen kahtiajaon, joka tulee kerran radikaalisesti ja näkyvästi jakamaan koko ihmiskunnan. Uuden testamentin painotuksissa ja Jeesuksen ja apostolien opetuksessa ei viimeinen tuomio ole harvoin esiin nouseva sivuteema vaan kuuluu keskeisenä kaiken opetuksen ytimeen. Se on tausta sille, mitä julistusta kuulevan ihmisen tulee tehdä nyt. Tämä todellisuus on täysin vastakkainen sille nykyiselle populääriluterilaisuudelle, jolla ”ei ole aikaa pohtia helvettikysymystä”, kun haluaa sekä omassa elämässään että kirkon työntekijänä toisille kohdistamassaan opetuksessa keskittyä tämän hetken todellisiin kysymyksiin ja haasteisiin. Paradoksaalisesti ihminen voi parhaalla tavalla kohdata myös tämän hetken, kun hän on selvittänyt suhteensa ikuisuuteen. Kun näin tapahtuu, tuo se vapautuksen. Alitajuinen epämääräinen, selvittämätön ja torjuttu suhde ikuisuuteen sitoo enemmän kuin tämän jokaista ihmistä koskettavan ja vaikeimman kysymyksen avoin kohtaaminen ja painiskeleminen sen tuoman ahdistuksen kanssa.

Tältä pohjalta ne ratkaisut, joita nyt tehdään, voivat tapahtua parhaalla tavalla pitkällä perspektiivillä. Ikuisuuden torjuminen kaventaa näköaloja. Asiat sidotaan vain tähän aikaan. Erilaiset PTS:t tai strategiat tähtäävät viiden tai viidentoista vuoden päähän. Ihmisten henkilökohtaiset valinnat voidaan tehdä mielihyväperiaatteella vain muutaman minuutin emotionaalisen nautinnon saavuttamiseksi. Hetken onni tai turvallisuus voi työntää syrjään kaiken järjevän harkinnan ja kaikki eettiset periaatteet. Taivaan ja helvetin olemassaolon ja todellisuuden tietoinen ajatteleminen voi mo-

tivoida ihmistä oikeisiin eettisiin ratkaisuihin. Tämä on Jeesuksen viimeistä tuomiota koskevan puheen ensimmäinen ydinajatus.

Samalla Jeesuksen puhe tuo esiin toisena, vielä tätäkin tärkeämpänä asiana hyvän elämän spontaanisuuden. Tekstin mukaan vanhurskaat eivät olleet lopultakaan kovin tietoisia eivätkä tarkoitushakuisia, vain omaa taivastoivoa pönkittäviä, tehdessään toisille hyviä tekoja. Se näyttää mielummin nousevan heidän persoonastaan, koska persoona on muovautunut sellaiseksi, että hyviä tekoja tapahtuu, ei siksi, että se takaisi heille itselleen taivaspaikan. Tämä on linjassa Jeesuksen opetuksen kanssa, jossa hän kehottaa keskittymään puun tekemisen hyväksi, jotta sen hedelmätkin olisivat hyviä. Itse hedelmien kanssa askartelu ei tuota tulosta, ellei puu muutu luonnoltaan hyväksi. Tähän auttaa, että ihminen tekojensa parissa tehtävän muutostyön sijasta keskittyy hoitamaan elämänsä ydintä, suhdetta Jeesukseen ja hänen sovitus- ja lunastustyöhönsä. Raamatullisen ja luterilaisen teorian mukaan tämän pitäisi tuottaa tulosta myös käytännön elämän alueella. Näytön seuraaminen ei ole omassa elämässä mahdollista – näin Herramme tekstissämme opettaa – vaan näyttö nostetaan esiin kerran Valtaistuimen edessä.

Arno Toivanen

Rovasti, eläkkeellä oleva Iisalmen kirkkoherra

Rauhan Ruhtinas saapuu

Luuk. 19:28-40

1. adventtisunnuntai 27.11.

Ratsastaja tiellä aasin selässä ei ollut epätavallinen vaan täysin arkinen näky. Siinä ei

ollut mitään eriskummallista eikä sensaatiomaista, tuskin edes haukotellen merkilepantavaa. Olisiko sen jokapäiväisempää ilmestystä kuin päivänpaahteessa taivalta ratsullaan verkkaisesti taittava matkalainen saapumassa asioillaan kaupungin porteille? Tilannetta voisi verrata meidän aikamme siihen, että joku kaupunkilainen saapuisi harmaalla Toyota Corollallaan ostoskeskuksen parkkiruutuun: saisiko sellainen sinut ensin siristämään silmiäsi ja sitten pomppimaan ja huutamaan riemusta toisin kuin koskaan eläessäsi ja kaikki ympärillä olevat tekemään samoin, levittämään vielä vaatteitaan maahan ajoreitille, koska käsillä on elämän ihmeellisin hetki?

Selitykseksi väkijoukon käytökseen ei riitä, että se oli virittynyt arkisesta elämämenosta suurimpaan vuotuisen juhlaansa. Sen tunnetila oli siis valmiiksi kohonnut korkeuksiin. Niiden odotus, jotka saapuivat Jerusalemiin pääsiäisjuhille idästä käsin kuten Jeesus, kohdistui matkan loppuvaiheissa siihen, milloin pyhä kaupunki ilmaantuisi lopulta näköpiiriin. Kun tämä tapahtui, se oli perinteinen riemuhuudon kohtamisen paikka.

Mistä sitten oikein oli kysymys tässä tuussu kuvassa Jeesuksesta saapumassa pääsiäiseen valmistautuvaan Jerusalemiin halki riemuitsevien väkijoukkojen? Oliko taustalla taitavasti organisoitu kampanja, joka laskelemoidusti hyödynsi ihmisten uskomuksia, toiveita ja odotuksia? Johtuivatko tapahtumat ylivirittyneestä uskonnollisuudesta, joka purkautui väkimassojen uskonnollisena hurmiona?

Elämässä on tapahtumia, joita ei voi unohtaa. Vielä enemmänkin: on tapahtumia, jotka voivat muuttaa koko elämän kulun. Niiden jälkeen mikään ei ole enää entisensä, vaan kaikki näyttää uudessa valossa ja ymmärryksessä. Kyse voi olla hyvin henkilökohtaisesta tai koko yhteiskuntaa tai aikakautta koskevasta asiasta tai sitten kansan, jopa kansojen historiaan, lopul-

ta koko maailman historiaan liittyvästä tapahtumasta ja henkilöstä. Jeesuksen saapuminen viimeistä kertaa Jerusalemiin täytti nuo kaikki nämä vaihtoehdot. Joillekuille Jeesuksen saapumista todistaneille tapahtuma jäi varmasti mieleen lopuksi elämää. Niille, jotka saattoivat asettaa Jeesuksen saapumisen laajempaan, todelliseen yhteyteensä, kysymys oli koko omaa elämää ja maailmanhistoriaa muuttavasta, koko ihmiskuntaa koskevasta asiasta. Siksi kaikki evankelistat kertovat meille tästä hetkestä.

Ne ulkoiset tapahtumien yksityiskohdat, jotka evankelistat kuvaavat meille Jeesuksen saapumisesta Jerusalemiin – aasinvarsan nouto, Jeesuksen asettuminen sen selkään, ratsastus Jerusalemiin ja ihmisten juhlinta – vangitsevat huomiokykymme helposti niin, että ne peittävät sen valtavan taustan, josta nämä tapahtumat nousevat ja jota ilman niitä ei olisi ollut. Jotakin tästä taustasta tiedostivat Jeesusta huutaen tervehtineet opetuslapset. Toisten evankelistojen kuvauksen mukaan se ei jäänyt vain heidän huudokseen, vaan siihen yhtyivät myös toiset pyhiinvaeltajat: ”Siunattu hän, kuningas, joka tulee Herran nimessä! Taivaassa rauha, kunnia korkeuksissa!”

Näin ei tervehditty ketä tahansa. Tuo tervehdys esitettiin aivan tietylle henkilölle. Sillä tervehdittiin kuningasta – jota Israelin kansalla ei ollut enää vuosisatoihin ollut. Oli Jumalan profeettojensa välityksellä antamat lupaukset uuden ihannekuninkaan, Daavidin jälkeläisen, tulosta ja sen lupauksen täyttymyksen odotus. Se koski Messiasia, luvattua Vapahtajaa. Tämä avunhuuto ja ylistys esitettiin nyt Jeesukselle.

Saapuessaan Jerusalemiin Jeesus oli tunnettu ja suosittu mutta myös vihattu ja pelätty. Hänen kanssaan matkaa ylös Jerusalemiin teki ennen muuta tavallinen kansa, jonka keskuudessa hän oli esittänyt valtavat opetuksensa Jumalan valtakunnasta ja tehnyt monet ihmetekonsa. Ne olivat viestineet voimasta, joka ei ole ihmisestä lähtöi-

sin. Jumalan valtakunta oli kohdannut väkivästi ihmisten elämän rikkinäisen ja raadollisen todellisuuden. Spitaaliset olivat parantuneet, sokeat saaneet näkönsä, rammat kävelivät, mykät puhuivat, pahan riivaamat vapautuivat siteistään.

Samoin Jeesus oli osoittanut useaan otteeseen, ettei hän ollut vain rabbi rabbien joukossa. Hän oli opettanut arvovallalla, jota toisilla Jumalan sanan opettajilla ei ollut. Jo julkisen toimintansa alussa Jeesus oli ilmoittanut: ”Herran Henki on minun ylläni.”

Itse asiassa Jeesus oli opetuksellaan ja teoillaan nostanut itsensä juutalaisten koko historian, uskon ja olemassaolon keskukseen. Jotkut hänen kohtaamansa ihmiset olivat ihmetelleet, kuka Jeesus oikein oli, kehen häntä olisi verrattava juutalaisten historiassa ja keiden joukkoon hänet tulisi sijoittaa.

Kun Jeesus kulki kohti Jerusalemiä ja juutalaisten pyhintä paikkaa, temppeliä, tuhannet pyhiinvaeltajat hänen ympärillään eivät mahtaneet tajuta, että tuo heidän rakas pääkaupunkinsa ja sen ylpeydenaihe, mahtava temppeli, siellä suoritettavat lukemattomat uhrin, uskonnolliset juhlat, kaupungin synagogissa luettu ja selitetty Jumalan sana olivat kaikki odottamassa täyttymystään, odottamassa tätä yhtä ainoaa, Jeesusta. Juuri tästä miehestä profeetat olivat ennustaneet. Hän oli luvattu Rauhan Ruhtinas, Ihmeellinen neuvontuoja, Väkevä Jumala. Hän oli Israelin lohdutus ja toivo. Israel oli valittu Jumalan kansaksi, otettu liittoon Jumalan kanssa. Pitkässä koulussa, monien sukupolvien kokemissa vaikeissa vaiheissa se oli saanut oppia tuntemaan Jumalaansa, elämään hänen yhteydessään – jotta tämä päivä kerran koittaisi: että Jumalan kansa saisi ottaa vastaan kuninkaansa.

Kun opetuslasten kädet avasivat aasinvarsa paikallaan pitävän köyden solmuja, samalla aukenivat Jumalan ikaikäiset suunnitelmat. Vihdoin koitti hetki, jolloin Jeesus ei torjunut sitä, että hänet samastetaan jul-

kisesti Messiaaseen. Tähän asti hän oli sitä välttänyt, jotta hänen messiaanisuuttaan ei pidettäisi vain maallisena ja poliittisena. Hän ei tullut perustamaan rauhanvaltakuntaansa vihollisen veren vuodatuksella, kuten jotkut toivoivat. Hän tuli vuodattamaan verensä koko syntisen ihmiskunnan puolesta, joka luonnostaan on Jumalan vihollinen.

Jerusalemiin saapuessaan Jeesus tuli koko ihmiskuntaa varten. Hän tuli sinuakin varten, auttajaksesi, Vapahtajaksesi. Jeesus, Jumalan Poika, saapui taivaan kirkkaudesta tämän maailman pimeyteen tehdäkseen tyhjäksi Paholaisen teot, kukistaakseen pahan, synnin ja kuoleman vallan. Vain sellainen Vapahtaja, jolla on valta kuolemaan ja pahuuden todellisuuteen, voi auttaa. Hän haluaa tulla elämäämme, jäädä luoksemme, kulkea läpi tämän elämän tien kanssamme, johtaa perille kirkkauteensa saakka.

Kuinka sinä otat hänet vastaan? Mitä sinun sydämessäsi puhkeaa esiin?

Ilkka Ryttilahti
Pastori, SROS:n
Uudenmaan aluejohtaja

Kuninkaasi tulee kunniassa

Luuk. 17:20-24
2. adventtisunnuntai 4.12.

Jeesus sekä aloitti (Mark. 1:15) että lopetti (Ap.t.1:3) opetustyönsä puhumalla Jumalan valtakunnasta. Myös Raamattuun kirjattu viimeinen maininta Paavalista päättyy siihen, että hän julisti ”Jumalan valtakuntaa” ja opetti, kuka Herra Jeesus Kristus on (Ap.t. 28:31). Jumalan valtakunnasta puhutaan evankeliumeissa niin usein – lähes sata kertaa – että sitä voi pitää Jeesuksen opetuksen perussisältönä.

Myös fariseukset olivat kuulleet Jeesuksen puhuvan aiheesta. Ei käsite ennestäänkään ollut heille outo. Vanhan testamentin *malkut* ja Uuden testamentin *basileia* tarkoittavat kirjaimellisesti ’kuningaskuntaa, kuninkuutta, herruutta, hallintavaltaa’, eivät niinkään ’aluetta’. Etenkin Psalmeissa Jumalaa ylistetään kuninkaana: ”Herra on kuningas aina ja iäti!” (Ps. 10, 29, 47). Luukas (19:11) kirjoittaa, että ”monet luulivat Jumalan valtakunnan ilmestyvän aivan kohta”. Tämä odotus perustui tiettyihin Vanhan testamentin ennustuksiin (mm. Dan. 2:44), joiden mukaan Jumala pystyttää ”valtakunnan, joka ei ikinä tuhoudu”.

Jumalan valtakunnan odotus kietoutui yhteen sen kuninkaaksi voideltavan henkilön, Messiaan, odotuksen kanssa. Valtakunnan kuningas olisi sekä Daavidin poika (2. Sam. 7:13) että Ihmisen Poika (Dan. 7:13–14 KR 1938). Johannes Kastajasta kerrotaan, että ”kansa oli odotuksen vallasaa. Kaikki pohdiskelivat, oliko Johannes ehkä Messias.” (Luuk. 3:15.) On mahdollista, että fariseusten mieltä hiersi sama kysymys Jeesuksen suhteen. He eivät kuitenkaan suoneet Jeesukselle sitä kunniaa, että olisivat kysymyksellään tulleet liittäneeksi Messiaan tittelin Jeesukseen. Heistä oli mukavampi muotoilla kysymys toisella tavalla.

Jeesuksen vastaus osoittaa, että fariseukset odottivat näkyvää, maan päällä toteutuvaa ja Israelin kannalta suotuisaa Jumalan valtakuntaa (vrt. opetuslapset, Ap.t. 1:7). Lääkäri Luukas käyttää lääketieteellistä termiä *parateereesis* ’diagnosointi’ siteerattaessaan Jeesuksen sanoja siitä, ettei Jumalan valtakunnan ”tuloa” voi tarkkailla tieteellisin metodein. Alkoihan valtakunnan tulo keskuuteemme neitseen kohdussa. Neitseestäsyntyminen on meille annettu taivaallisen kuninkaan varma tuntomerkki (Jes. 7:14), mutta sitä merkkiä ei todellakaan voi tarkkailla tieteellisesti.

Tarkkailunhaluisille Jeesus osoittaa toisen kohteen: ”Katsokaa (*iduu*, jota käyte-

tään silloin, kun aiotaan sanoa jotakin todella huomionarvoista tai hämmästyttävää): Jumalan valtakunta on keskelläne.” Jeesuksen persoonassa Jumalan valtakunta seisoi kyselijöiden silmien edessä! Käännös ”on keskelläne” (KR 1992) on parempi kuin ”sisällisesti teissä” (KR 1938), sillä vasta seuraavassa jakeessa Jeesus alkaa puhua opetuslapsilleen. Vain näiden sydämesä Jeesus – ja Jumalan valtakunta – ovat saaneet ja saavat sijaa.

”Ihmisen Poika” oli Jeesuksen itseltään käyttämä nimitys maan päällä, kärsivänä Herran palvelijana (j. 25). Saman nimen hän säilyttää itsellään myös kirkastetuna Kuninkaana (j. 24; Dan. 7:14). Niinpä ilmaus ”Ihmisen Pojan päivä” voi viitata molempiin. Vaikka opetuslapset ovat oppineet tuntemaan Jeesuksen omien syntiensä Sovittajana, heidän ymmärryksensä hänestä on edelleen vajavaista (1. Kor. 13:12). Olemme alttiit eksytyksille. Meitä kiusaa se, että monien asioiden kohdalla emme näe totuutta selvemmin. Oma viisaus ei riitä. Samaan aikaan on monia, jotka väittävät löytäneensä ”täyden evankeliumin” ja siksi julistavat: ”Hän, Messias, on täällä!” (j. 23; Mark. 13:21.) Opetuslapsi ehkä huokaa: ”Voi, kunpa Jeesus olisi vielä täällä, jotta voisimme kysyä häneltä itseltään!” Matteus (24:24) ja Markus (13:22) ilmoittavat väärin profeettojen (suoranaisiksi) tuntomerkkeiksi ”suuret tunnusteot” (*semeion*, sama sana kuin oikean apostolin tunnusteista, 2. Kor. 12:12) ja ”ihmeet”. Lohduttakoon meitä se tieto, ettei Jeesuksen mukaan uskonelämässä ole mitään vialla, vaikka ”ette saa nähdä” – päinvastoin.

Paavali opastaa selviytymään harhojen viidakosta muistuttamalla, että Kristus on yhtä lähellä ihmistä kuin on hänestä julistettu uskon sana, se sana, joka on ”sinun suusasi ja sinun sydämessäsi” (Room. 10:6–8). Sana ja sakramentit synnyttävät uskon ja halun tunnustaa, että Jeesus on ylössnousut Herra, ja niin ”olet pelastuva” (Room.

10:9). Siksi Jeesus kielsi lähtemästä ”minnekään” häntä etsimään. Nyt on Sanaan pitäytymisen ja kärsivällisen odotuksen aika (Jaak. 5:7–8). Niin tehdessämme olemme todella hänen opetuslapsiaan (Joh. 8:31) ja lapseutemme perusteella saamme kerran ”perinnöksi” (1. Piet. 3:9) siunauksen eli Jumalan valtakunnan sen koko täyteydessä.

Jeesus opettaa sitten myös näkyvän ja konkreettisen Jumalan valtakunnan tuleamista. Se on oleva yhtä näkyvä ja todellinen kuin hän itse ilmestyessään taivaan pilvissä, niin että ”kaikki ihmiset näkevät hänet”. Silloin alkaa hirvittävä vaikeroinen kaikkien kansojen keskuudessa. ”Näin on käyvä. Aamen.” (Ilm. 1:7.) Jeesuksen opetuslapsille taas Ihmisen Poika on heidän rakas sulhasensa, jolle he ovat kihlatut (2. Kor. 11:2) ja jonka paluusta he ovat kauan unelmoineet. Hän on sekä heidän Lunastajansa että heidän Kuninkaansa (Jes. 44:6). Miten ylpeä ja kiitollinen olenkaan Hänestä! Vihdoinkin saamme olla yhdessä, pysyvästi!

Lea Lukka

FM, lehtori, Lähetysyhdistys
Kylväjän Japanin lähetti

Itsenäisyyspäivän 6. 12. sanaa ei selitetä, koska aihetta käsitellään artikkeliosastossa.

Johanneksen todistus

Joh. 1: 19-27

3. adventtisunnuntai 11. 12.

Niin kuin kaikki suuri kirjallisuus on elämäkertakirjallisuutta, on elävä saarna todistusta. Kolmena päivänä Johannes Kastaja antaa henkilökohtaisen todistuksen Jeesuk-

sesta (Joh. 1:19–28, 29–34, 35–42). Tekstimme on näistä ensimmäinen.

Yhä uudestaan hämmästelee evanheeliumien suurenmoisuutta, kuinka evanheelista esimerkiksi tapahtumien ja puhutun runsaudesta tiivistää olennaisimman. ”Ihmiset ovat puhuneet (kirjoittaneet) Pyhän Hengen johtamina” – todellakin, niin kuin 2. vuosikerran epistola 2. Piet. 1:21 toteaa! Nykyisessä luterilaisessa saarnassa saarnaajan persoona on häivytetty, ja kristillisuus on ulkoistettu jumalapuheeksi. Ketä sellainen koskettaa, ja mitä se muuttaa? Eikö sananjulistuksessa olisi palattava todistukseen, jossa on kaksi aihetta: Jeesus ja se, mitä hän on minulle tehnyt?

Ensimmäisen todistuksensa Johannes antaa viralliselle ja korkeasti oppineelle lähetystölle. Jerusalemissa oli lähetetty uskonnon ja oikeuspolitiikan asiantuntijat ottamaan selvää, kuka autiomaan profeetta oikein oli ja mistä oli kysymys. Syntyneitä kansanliikettä ei voinut enää sivuuttaa marginaali-ilmionä.

Lähetäjänä mainitaan vain yleisesti Johanneksen evankeliumissaan paljon käyttämä sana *juutalaiset*. Tähän ilmeisesti sisältyvät ylempien papiston eli saddukeusten edustajat, fariseusten edustajat ja alemmaa papistoa, jota sukua Johannes Kastajakin oli. Ilmassa oli Messias-odotusta. Siihen sisältyivät sekä eskatologinen, lopunajallinen sävy että kansallispoliittiset vapausodotukset. Kysyjät eivät tosin mainitse *Messias*-sanaa, mutta kaikki Johannesta myöten aavistavat ajatukset.

Kuka sinä olet? Tämä on haasteellinen kysymys vastattavaksi kenelle tahansa. Ainakin suomalainen alkaisi nimen jälkeen selittää, mitä hän tekee. Markkinatalouden tekemiskeskeinen ihmisen määrittely on niin vallitseva, että ihmisten arvoa ja tasa-arvoisuuttakin mitataan sillä, mitä he tekevät. Siksi ei koskaan saa unohtaa kristillistä ihmiskäsitystä: Olet Jumalan luoma ja rakastama, langennut, mutta Jeesuksen kal-

liisti lunastama ja siksi ainutlaatuinen ja arvokas. Jumala määrittelee ihmisen suhteessa itseensä: et ole sattuma, merkityksetöntä protoplasmaa, hiukkanen maailmankaikkeudessa, vaan jo ennen maailman perustamista Kristuksessa valittu elämään Jumalan lapsena ikuisesti (Ef. 1:4–11).

Ihmeellisen rohkeasti ja samalla syvän nöyrästi Johannes näkee itsensä ja elämänsä Jumalan suuressa suunnitelmassa. Hän vastaa ensin kieltävästi ja sitten myönteisesti. Hän ei ole Messias (kreikaksi Kristus), ei profeetta Malakian lupaama Elia (Mal. 3:23) eikä Mooseksen lupaama profeetta (5. Moos. 18:15). (Profetiat ovat sunnuntain teksteissä.) Johannes oli kysymysmerkki ja häirikkö viralliselle uskontolaitokselle mutta poikkesi julkisella sanomallaan myös Qumranin luostariin eristäytyneistä esseelaisista, jotka hekin odottivat Messiaasta.

Jotakin lähetystön pitäisi kuitenkin osata vastata lähetäjilleen. Johannes todistaa Jesajan sanoin: ”Minä olen ääni, joka huutaa autiomaassa: Tasoittakaa Herralle tie” (Jes. 40:3). Jeesus on Sana ja tulee Sanassa. Johannes on Sanaa huutava ääni. Inhimillinen ja rajallinen sana kantaa jumalallista ja ääretöntä pelastusta. Onko meidän äänemme Jeesuksen, hyvän Paimenen, ääni?

Miksi sitten kastat? Siellä missä on hengellistä liikehdintää ja etsintää, nousee esille yleensä myös kastekysymys. Fariseuksille oli tuttua, että kasteseremonia olisi ajankohtainen Messiaan päivinä, sillä olivathan Hesekiel (36:25) ja Sakarja (13:1) ennustaneet puhkeavasta lähteestä ja vedestä, joka puhdistaa synnistä ja saastaisuudesta. Ellet ole Messias, Elia etkä se profeetta, miksi kastat, ovathan juutalaiset jo Jumalan kansaa? Asia olisi toinen, jos olisi kysymys pakanoista.

Sanojen: ”Minä kastan vedellä” jälkeen odotamme sanaa toisenlaisesta kasteesta, mutta sitä ei tulekaan. Kasteenkin tarkoitusta on viitata Kristukseen ja johtaa hänen luokseen. Vielä ei ollut kysymys kristillisestä kasteesta. Johanneksen (ja opetuslas-

tenkin samanaikainen kastetoiminta) kaste oli parannuksen kaste: ihmiset tekivät parannuksen ja halusivat tunnustautua uuteen elämäntapaan antamalla kasta itsensä. Kristillinen kaste tuli mahdolliseksi vasta Jeesuksen sovituskouluun ja ylösnousemuksen jälkeen, sillä kaste liittyy näiden osallisuuteen (Room. 6). Silloin vasta Jeesus kasteen asettaakin. Siksi Apostolien teot (19:3–7) kertoo, että Johanneksen kastamat saivat vielä kristillisen kasteen. Sen sijaan Raamattu ei tunne yhtään sellaista tapausta, jossa ”Jeesuksen nimeen” tai ”Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen” kastettu olisi kastettu uudelleen. Kristillinen kaste ei ole ihmisen tekoa ja lahjaa Jumalalle vaan Jumalan tekoa ja lahjaa ihmiselle.

Rabbiinisen sanonnan mukaan kaiken palveluksen, jonka orja tekee isännälleen, tekee oppilas opettajalleen paitsi sitoo hänen kengännauhansa. Johannes tekee itsensä suhteessa Kristukseen orjaa halvemmaksi. Jumalan pyhät jäävät usein tältä maailmalta huomaamatta, ja paljon arvokasta jää kätkeytyksi. Kohtalokasta on, jos Jeesus jää tuntemattomaksi. Kunpa emme halveksisi ja torjuisi Jeesuksen todistajia heidän vikojensa vuoksi emmekä Jumalan sanaa ja kasteen lahjaa, jotka tekevät meille Jeesuksen tunnetuksi ja tuovat hänet vastaanotettavaksi! Tunnetun vain sen Kristuksen, jonka Raamattu meille ilmoittaa ja jonka todistajiksi meidät on kutsuttu.

Tapahtumapaikka oli Betania. Lisäys Jordanista on tarpeen, etteivät evankeliumin lukijat sekoittaisi paikkaa toiseen, paljon tunnetumpaan Betaniaan, joka oli lähellä Jerusalemiä. Siellä oli Marian, Martan ja Lasaruksen ystävät (Joh. 11:1).

Keijo Rainerma

Herran syntymä on lähellä

Matt. 1: 18-24

4. adventtisunnuntai 18.12.

Neljäntenä adventtisunnuntaina huomio suuntautuu jo Jeesuksen Kristuksen syntymään. Evankeliumi kertoo Joosefista ja Mariasta, jotka valmistautuvat Jumalan Pojan syntymään. Pyhän tekstit ovat outo sekoitus toisaalta äärimmäisen suuresta ilosta, toisaalta järkyttävästä ahdistuksesta, epävarmuudesta ja tuskasta. Ehkäpä siksi neljäs adventtisunnuntai tulee teemoiltaan lähimmäksi meidän elämäämme, jossa ilon ja ahdistuksen aiheet tuntuvat usein olevan kovin lähellä toisiaan.

Teksteissä ilon tunnot nousevat ennen muuta esiin Jesajan jakeista ja Paavalin Kirjeestä roomalaisille. Synkkien aikojen keskelle oli tullut kirkas valon välähdys, joka häivytti ainakin hetkeksi huolet ja murheet. Valosta pimeyden keskellä puhuu päivän evankeliumi kertoessaan, kuinka kahden ihmisen tulevaisuudensuunnitelmat romuttuivat kerralla.

Nuori Maria oli luvattu vaimoksi Joosefille. Hän oli muiden nuorten naisten tavoin valmistautunut kodissaan siirtymään uuteen elämän vaiheeseen. Hän valmistautui nuoren naisen suurimpaan ilojuhlaan eli häihin, joita vietettäisiin hänen ja sulhasen kunniaksi koko kylän riemuitessa hänen kanssaan ja ylistäessä hänen onneaan.

Sitten yhtäkkiä kaikki ne ruusunpunaiset tulevaisuuden kuvat olivat poissa. Enkeli oli ilmestynyt hänelle ja kysynyt, tahoisiko hän tulla Vapahtajan äidiksi. Myöntävä vastaus merkitsisi, että häntä syytettäisiin uskottomuudesta. Joosef voisi täysin perustein hylätä hänet eikä hän myöskään saisi milloinkaan viettää suurta riemullista hääjuhlaa. Suostuminen enkelin esittämään pyyntöön toisi monia synkkiä pilviä hänen elämäänsä. Helpointa ei suinkaan olisi, et-

tä häntä alettaisiin pitää huonona naisena.

Näin Maria sai jo heti enkelin vierailusta alkaen ymmärtää, että Vapahtajan vastaan ottaminen ei toisi hänelle helppoa elämää. Myöskään syntyvä lapsi ei saisi helppoa alkua elämälleen. Hänkin joutuisi kokemaan ympäristön halveksuntaa siksi, että äiti oli tullut raskaaksi ennen avioliiton alkamista. Myöhemmin Heparalaiskirjeen kirjoittaja Jeesuksen elämää ajatellessaan sanoikin, että hän oli kaikessa kiusattu – kuitenkin ilman syntiä.

Itse asiassa Jeesuksen pilkkaaminen jatkuu monessa mielessä edelleenkin. Yhden sellaisen esimerkin kertoi tutkija **Olli-Pekka Vainio**, kun hän vastikään eräässä jouluun liittyvässä kirjoituksessaan kertoi: ”Odotin raitiovaunua Stockmannin kullamalla. Näyteikkunassa oli pieni seimiasetelma. Vieressäni seisoj pariskunta, joka katse li seimessä makaavaa Jeesus-lastaa. Nainen tokaisi miehelle: ’Kyllä ne kristityt tunkevat uskoaan joka paikkaan. Edes jouluna ei saa olla rauhassa.’”

Hyvin synkältä tuntui siis Marian elämä enkelin ilmestyttyä hänelle ja hänen suostuttuaan ottamaan vastaan tehtävä tulla Vapahtajan äidiksi.

Kuitenkin Luukkaan evankeliumiin talletetusta Marian kiitosvirrestä ei ole nähtävillä viittaustakaan tähän inhimilliseen tuskaan ja pimeyteen, jonka keskelle nuori Maria yllättäen joutui. Kiitosvirressään hän sanoo (Luuk. 1:46–47): ”Minun sieluni suuresti ylistää Herraa, ja minun henkeni riemuitsee Jumalasta, vapahtajastani.”

Neitsyt Mariankin ilo oli kuitenkin-iloa. Huolimatta kaikesta siitä inhimillisestä ahdistuksesta, jonka keskelle hän joutui, hän iloitsi täysin sydämin Vapahtajasta, joka olisi syntyvä hänestä.

Joosef ei voinut tietää, miten Marian raskaus oli alkanut. Niinpä mies joutuikin hankalaan tilanteeseen. Hänellä ei tuossa vaiheessa ollut muuta vaihtoehtoa kuin uskoa Marian olleen hänelle uskoton. Sellaisesta

tilanteesta oli Mooseksen laissa myös selvät määräykset: uskottomuudesta olisi rangaistuksena kuoliaaksi kivittäminen. Tosin Jeesuksen aikana tavallisesti sovellettiin erästä toista Mooseksen lain kohtaa (5. Moos. 24:1): ”Jos avioliiton solminut mies lakkaa pitämästä vaimostaan havaittuaan hänessä jotakin epämieluisuutta, hän voi kirjoittaa vaimolleen erokirjan ja lähettää hänet luotaan.”

Esimerkiksi rabbi Shammain mukaan epämieluisuutta voi tässä yhteydessä tarkoittaa vain, että vaimo on tehnyt huorin. Rooman valtakunnan alaisuudessa elävillä juutalaisilla ei ollut oikeutta langettaa kuolemantuomiota, joten siitäkin syystä avioero oli yleinen seuraus huoruudesta. Avioliittosopimuksen purkamista suunnitteli myös Joosef. Näin hänenkin tulevaisuuden suunnitelmansa ajautuivat karille.

Avioeropäätöksen tehtyään Joosefilla oli kaksi tapaa edetä. Hän voisi kutsua kokoon julkisen oikeudenkäynnin, jossa koko yhteisö saisi selville Marian uskottomuuden, tai järjestää yksityisen oikeudenkäynnin: hän purkaisi liiton kahden todistajan läsnä ollessa.

Joosefin pohdinta antaa meille tilaisuuden kurkistaa hänen sisimpäänsä. Hän tahtoi elää Jumalan tahdon mukaista elämää ja olisi mielellään tahtonut avioituakin Marian kanssa, mutta tämän raskaus näytti tehneen sen vaihtoehdon mahdottomaksi. Näin hänen suunnitelmansa tulevaisuuden varalle olivat särkyneet. Kovin suurta iloa hän ei noina valinnan päivinä ole tuntenut. Synkkyys on täyttänyt mielen.

Joosefiakin Jumala kuitenkin hoiti. Joosef sai taivaasta viestin Vapahtajan syntymisestä. Millään muulla tavallahan hän ei olisi voinutkaan tietää, että Maria oli ollut koko ajan uskollinen hänelle.

Joosef sai myös tietää, mikä nimi lapselle olisi annettava. Poika saisi nimekseen *Jeesus*, joka tarkoittaa ’Herra pelastaa’. Maailmaan oli tulossa Vapahtaja, joka pelastaisi synneistä koko kansan mutta myös Joosefin.

Kuitenkin-ilon aiheuttaa sanoma Vaapahtajasta. Olipa elämässämme kuinka synkkää ja pimeää tahansa, keskellämme on kuitenkin Herra, joka ottaa pois tuomin ja karkottaa vihollisen. Hän voittaa synnin ja kuoleman mahdin. Hän antaa anteeksi syntimme ja tuo ikuisen elämän meille pimeyden keskellä vaeltaville. Siinä on kuitenkin-ilon eli oikean jouluilon salaisuus. Se on seimen Lapsessa, joka tuli maailmaan kuolaksi puolestamme ja voittaakseen kuoleman. Näin hän voitti pimeyden mahdin. Valo tuli maailmaan.

Kuitenkin-ilo ei näin riipu ulkoisista oloista. Se kiinnittyy Jumalan muuttumattomiin lupauksiin, jotka eivät vaihtele tunteiden mukaan vaan ovat aina totta.

Jukka Norvanto

Aikakauskirja uskon ja ajattelun avuksi 38. vuosikerta

Ilmestyy:

kuudesti vuodessa

Julkaisijat:

Suomen Evankelisluterilainen Opiskeli-

ja- ja Koululaislähetys ry (OPKO)

Suomen Raamattuopiston Säätiö (SROS)

Suomen teologinen instituutti ry (STI)

Vastaava päätoimittaja 2011–2013:

Raimo Mäkelä, raimo.makela@kotiportti.fi

050 910 9058

Toinen päätoimittaja 2011–2013:

Timo Eskola, timo.eskola@teolinst.fi, (09) 668 9550

Toimitussihteeri:

Paula Eskola, paula.eskola@sro.fi, (09) 5123 9157

Toimitus 2001–2013:

Juha Ahvio, juha.ahvio@elisanat.fi

Ville Kettunen, ville.kettunen@helsinki.fi

Jukka Norvanto, jukka@norvanto.fi

Leif Nummela, leif.nummela@uusitie.com

Olli-Pekka Vainio, olli-pekka.vainio@helsinki.fi

Juha Vähäsarja, juha.vahasarja@sro.fi

Neuvottelukunta 2011–2013:

Puheenjohtaja: Keijo Rainerma, Juha Auvinen, Leif Erikson, Ruth Franzén, Salli Hakala, Markku Ihonen, Tapani Innanen, Timo Junkkaala, Sammeli Juntunen, Ilmari Karimies, Alekski Kuokkanen, Jussi Miettinen, Pekka Mäkipää, Olavi Peltola, Henrik Perret, Timo Pokki, Tapio Puolimatka, Erkki Ranta, Timo Rämä, Niilo Räsänen, Matti Sartonen, Mauri Tervonen, Lauri Thurén, Aku Visala

Toimituksen osoite:

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja:

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu:

PL 15, 02701 Kauniainen, (09)5123 9152/

Sirpa Mäkelä, sirpa.makela@sro.fi

Tilaushinnat 2010:

Opiskelijatilaus 19 €/vuosi, kestopilaus 27 €/vuosi,

määräaikaistilaus 32 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat:

1/1 sivu: 232 mm (kork.) x 170 mm (lev.) 250 euroa

½ sivu: vaaka 98 mm (kork.) x 124 mm (lev.) 140 eu-

roa, pysty 196 mm (kork.) x 60 mm (lev.) 140 euroa

muut: 0,80 eur/pmm, palstaleveys 60 mm

Hintoihin lisätään alv. (22%).

Ilmoitusten vastaanotto:

perusta@sro.fi, (09) 5123 9157

Aikakauslehtien liiton jäsen

ISSN 0355-7111

Kirjapaino: Forssa Print